

מבט לאיראן

25 באוגוסט-8 בספטמבר, 2019

עורך: ד"ר רז צימט

במוקד אירועי השבוע

- ◀ תגובות בכירים איראנים לתקיפה הישראלית בסוריה ב-24 באוגוסט 2019, למניעת שיגור רחפנים תוקפים לעבר ישראל, שיקפו אסטרטגייה הסברתית שנועדה למנוע את הפללתה של איראן כמי שמעורבת בפעולה. בעקבות תגובת חזבאללה לפעולת צה"ל, שיבחו בכירים איראנים את ירי הנ"ט מלבנון לעבר ישראל והדגישו כי הירי מעיד על נחישות "חזית ההתנגדות" להגיב על התוקפנות הנמשכת מצד ישראל. בתוך כך, חשף צה"ל מידע חדש על פרויקט דיוק הטילים של חזבאללה המתנהל בהובלת משמרות המהפכה.
- ◀ במישור הכלכלי ממשיכות איראן וסוריה להרחיב את שיתוף הפעולה הכלכלי והמסחרי ביניהן. הועידה הראשונה של לשכת המסחר המשותפת לשתי המדינות התכנסה בסוף אוגוסט בדמשק בהשתתפות שר הכלכלה הסורי ושר התחבורה והפיתוח העירוני האיראני. במקביל נפגשו נגידי הבנקים המרכזיים של איראן וסוריה ודנו בהידוק הקשרים הכלכליים והעסקיים בין המדינות ובהקמת בנק איראני-סורי משותף.
- ◀ הקונסול הכללי האיראני בארבייל נפגש עם מנהיג המפלגה הדמוקרטית הכורדית בצפון עיראק ושוחח עימו על הדרכים להרחיב את הקשרים בין איראן לחבל הכורדי. ניתן לראות בפגישה זו ביטוי נוסף למאמצי איראן להרחיב את פעילותה הכלכלית בעיראק, ובכלל זה בחבל הכורדי בצפון המדינה.
- ◀ ראש הלשכה המדינית של חמאס, אסמאעיל הניה, שלח איגרת למנהיג איראן ח'אמנהאי בו הודה לו על קבלת הפנים לה זכתה משלחת בכירי חמאס, שביקרה בטהראן בסוף יולי 2019, ועל הצהרותיו בנוגע למחויבות איראן להגביר את הסיוע לחמאס.
- ◀ בכיר בג'האד האסלאמי הפלסטיני הצהיר בריאיון לאתר חדשות פלסטיני, כי ארגונו אינו מקבל הנחיות מאיראן אלא אך ורק תמיכה. הצהרותיו באו בתגובה לטענות ישראל, כי הארגון עומד מאחורי ירי הרקטות מעזה לישראל ב-25 באוגוסט 2019 על רקע תקיפת ישראל בסוריה.

המעורבות האיראנית בסוריה ובלבנון

- ◀ תגובות בכירים איראנים לתקיפה הישראלית בסוריה ב-24 באוגוסט 2019, שנועדה למנוע פעולת כוח קדס ומיליציות שיעיות נגד ישראל באמצעות שיגור רחפנים תוקפים לעבר מטרות צבאיות ואתרי תשתית בצפון הארץ, שיקפו אסטרטגייה הסברתית שנועדה למנוע הפללתה של איראן כמי שמעורבת בפעולה.
- ◀ דובר צה"ל חשף (27 באוגוסט 2019), כי מפקד הכוחות האיראנים בסוריה, ג'ואד ע'פארי (Javad Ghaffari), המשתייך לכוח קדס של משמרות המהפכה, הוא שפיקד על חוליית מפעילי הרחפנים. לפי דובר

צה"ל, ע'פארי הוא שגייס את הפעילים, דאג להכשרתם באיראן ופיקח על הוצאת ניסיון השיגור של רחפני הנפץ לשטח ישראל.

◀ מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, קאסם סלימאני, הגיב בחריפות לתקיפה הישראלית בסוריה. בציון בחשבון הטוויטר המזוהה עימו כתב סלימאני (25 באוגוסט 2019), כי "פעולות הציונים אינן שפויות ויהיו האחרונות שלהם".

◀ מזכיר המועצה לקביעת האינטרס של המשטר ומפקד משמרות המהפכה לשעבר, מחסן רזאאי (Mohsen Rezaei), הצהיר בעקבות התקיפות המיוחסות לישראל בעיראק ובסוריה, כי הפעולות המשותפות של ישראל וארה"ב בסוריה ובעיראק מנוגדות לחוק הבינלאומי וייענו בהקדם על-ידי "מגני סוריה ועיראק". הוא הכחיש את הדיווחים אודות פגיעה ישראלית ביעדים איראנים באזור דמשק וטען, כי לישראל ולארה"ב אין היכולת לתקוף מרכזים איראנים שונים (אילנ"א, 25 באוגוסט 2019).

◀ דובר ממשלת איראן, עלי רביעי (Ali Rabie), התייחס, אף הוא, לתקיפות ישראל בסוריה ובעיראק ואמר, כי "המשטר הציוני" ישלם מחיר יקר על פעולותיו התוקפניות. הוא ציין, כי איראן מוכנה לסייע לעיראק להתמודד עם התוקפנות הישראלית אם תתבקש לכך על-ידי ממשלת עיראק ותומכת בזכותן של לבנון, סוריה ועיראק להגנה עצמית לנוכח התוקפנות הישראלית (פארס, 26 באוגוסט 2019).

◀ שגריר איראן בלבנון, מחמד ג'לאל פירוזניא (Mohammad-Jalal Firouznia), איים בתגובה מצד "ציר ההתנגדות" על פעולותיה של ישראל. בריאיון לערוץ אלמנאר (27 באוגוסט 2019) אמר השגריר, כי ציר ההתנגדות בלבנון, בסוריה ובפלסטין לא ישתוק על המעשים הישראלים המתמשכים ויגיב בצורה נחרצת ומדויקת כדי לשים קץ ל"פעולות הפראיות האלה".

◀ בעקבות תגובת חזבאללה לפעולת צה"ל (1 בספטמבר 2019), שיבח מזכיר המועצה העליונה לביטחון לאומי של איראן, עלי שמח'אני (Ali Shamkhani), את ירי הנ"ט מלבנון לעבר ישראל ואמר, כי החלטות הארגון מבוססות על הגנת האינטרסים של העם הלבנוני. הוא ציין, כי הפלת כלי הטיס הבלתי מאויש האמריקאי על-ידי איראן ביוני 2019 והענשת ישראל על-ידי חזבאללה מעידות על נחישות חזית ההתנגדות להגיב על האיומים מצד אלה המבקשים לערער את היציבות באזור (איסנ"א, 1 בספטמבר 2019).

◀ גם דובר ועדת המג'לס לביטחון לאומי ולמדיניות חוץ, חסין נקוי חסיני (Hossein Naqavi Hosseini), שיבח את חזבאללה על תגובתו לתקיפות ישראל בסוריה ובלבנון ואמר, כי פעולת חזבאללה הוכיחה שהארגון נאמן להבטחתו, מעידה על נחישות "ההתנגדות" להגיב לתוקפנות הציונים ומהווה מקור גאוה עבור ציר ההתנגדות כולו. הוא הצהיר, כי על "המשטר הציוני" לדעת שכל פעולה צבאית או מתקפה צבאית מצדו נגד חזית ההתנגדות לא יישארו ללא מענה (פארס, 2 בספטמבר 2019).

◀ שר ההגנה האיראני, אמיר חאתמי (Amir Hatami), הגיב, אף הוא, לאירועים בצפון ואמר, כי ההתפתחויות בחודשים האחרונים, ובכלל זה בזירת ההתנגדות בלבנון נגד "המשטר הציוני", הוכיחו שוב כי "ההתנשאות" [הכוונה למערב] וסוכניה מבינים רק את שפת הכוח (מהר, 4 בספטמבר 2019).

◀ הועידה הראשונה של לשכת המסחר המשותפת לאיראן ולסוריה התכנסה בסוף אוגוסט בדמשק. שר הכלכלה הסורי, מחמד סאמר ח'ליל (Mohammad Samer Khalil), ושר התחבורה והפיתוח העירוני, מחמד אסלאמי (Mohammad Eslami), הדגישו את הצורך לקדם את יחסי המסחר בין שתי המדינות. בוועידה אמר ח'ליל, כי יש לגבש אסטרטגיה ארוכת טווח, שתגדיל את היקף המסחר בין המדינות. הוא קרא לחברות איראניות לממש פרויקטים מוצלחים בסוריה במסגרת תהליך שיקומה ולהקים חברות משותפות עם שותפים סורים. שר התחבורה האיראני אמר, כי ועידת לשכת המסחר המשותפת והיריד הבינלאומי בדמשק פותחות הזדמנויות חדשות בפני חברות איראניות להשקיע בסוריה. הוא הוסיף, כי ממשלת איראן מעוניינת שחברות איראניות יציבו את שיקום סוריה בראש סדר העדיפויות שלהן.

◀ יועצו של סגן נשיא איראן ומזכיר המטה לפיתוח הקשרים הכלכליים בין איראן, סוריה ועיראק, חסן דאנאאי-פר (Hassan Danaeifar), קרא, אף הוא, להרחבת שיתוף הפעולה הכלכלי והמסחרי בין שתי המדינות ולהקמת ועדות וחברות משותפות לאיראן ולסוריה. ראש לשכת המסחר המשותפת לאיראן ולסוריה, כיואן כאשפי (Keyvan Kashefi), הדגיש את הצורך בהרחבת הקשרים בין שתי המדינות, בעיקר בתחומי החקלאות והתעשייה (אירנ"א, 29 באוגוסט 2019).

**כינוס ועידת לשכת המסחר המשותפת לאיראן ולסוריה
(אירנ"א, 29 באוגוסט 2019).**

◀ נגיד הבנק המרכזי האיראני, עבד אלנאצר המתי (Abdolnaser Hemmati), נפגש בראשית ספטמבר עם נגיד הבנק המרכזי הסורי, חאזם קרפול (Hazem Karfoul), ודן עימו בפיתוח הקשרים הכלכליים והעסקיים בין שתי המדינות. השניים דנו בהקמת בנק איראני-סורי משותף והסכימו על יסוד וועדת בנקאות משותפת. המתי הדגיש את חשיבות פיתוח שיתוף הפעולה הבנקאי בין טהראן ודמשק כבסיס לפיתוח שיתוף פעולה עסקי ביניהן ועמד על הצורך בהשתתפות פעילה של המגזר הפרטי האיראני בתהליך שיקומה של סוריה וביישום פרויקטים אזרחיים במדינה. הוא קרא להאיץ את מימוש ההסכם, שנחתם בפברואר 2019 בדמשק בין שני הנגידים במסגרת הוועדה לשיתוף פעולה כלכלי בין איראן וסוריה. נגיד הבנק המרכזי הסורי אמר, כי סוריה מעוניינת בהשתתפות איראן בתהליך שיקומה של סוריה והדגיש את נחישותה של סוריה להרחיב את הקשרים הכלכליים, המסחריים והעסקיים בין שתי המדינות (מהר, 2 בספטמבר 2019).

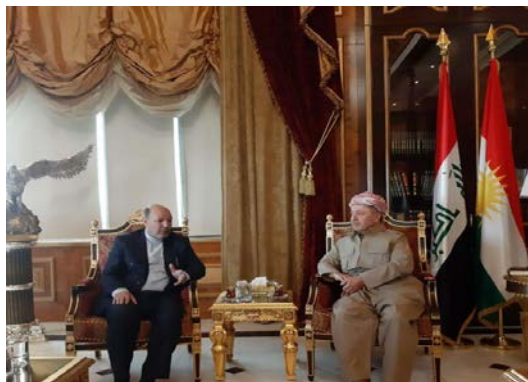
**פגישת נגידי הבנקים המרכזיים של איראן וסוריה
(אירן"א, 2 בספטמבר 2019).**

◀ ב-29 באוגוסט חשף צה"ל מידע חדש אודות פרויקט דיוק הטילים של חזבאללה המתנהל בהובלת איראן. על-פי המידע שנחשף, בעקבות סיכול רוב משלוחי הטילים המדויקים, שניסתה איראן להעביר לסוריה בין 2013 ל-2016, פעלה איראן לדיוק הטילים המיוצרים בסוריה. לאחר שגם פרויקט זה סוכל בהתקפות אוויריות ישראליות, הוחלט להעבירו ללבנון באמצעות הקמת מפעלים ממוגנים לדיוק טילים ברחבי המדינה. איראן השתמשה בשלושה נתיבים להעברת חומרי הגלם הדרושים לייצור הטילים: נתיב יבשתי דרך גבול סוריה, ציר ימי וציר אווירי דרך שדה התעופה הבינלאומי בבירות. צה"ל חשף שלושה קצינים במשמרות המהפכה הנוטלים חלק בהובלת הפרויקט: מחמד חסין-זאדה חג'אזי (Mohammad Hosseinzadeh Hejazi), מפקד כוח קדס בלבנון; עלי אצער נורוזי (Ali Asghar Nowroozi), ראש אגף הלוגיסטיקה במשמרות המהפכה האחראי על העברת הציוד והרכיבים הלוגיסטיים מאיראן לסוריה ומשם לאתרי פרויקט הדיוק בלבנון; ומג'יד נואב (Majid Navab), מהנדס מומחה בתחום טילי קרקע-קרקע המופקד על ההיבטים הטכנולוגיים בפרויקט ופועל תחת הנחיית כוח קדס.

◀ כמו כן, חשף צה"ל (3 בספטמבר 2019) מעורבות איראנית בהקמת אתר לייצור והסבת טילים מדויקים בסמוך לעיירה נבי-שית שבבקעת הלבנון. לפי הודעת צה"ל, המתקן הוקם בשנים האחרונות כאתר לייצור אמצעי לחימה בהובלת איראן וחזבאללה ובו ממוקמים מספר מתחמים המיועדים לייצור מנועים וראש קרב של טילים בעלי יכולת פגיעה בדיוק של כעשרה מטרים. לצורך ייצור הטילים, העבירה איראן מכונות ייחודיות והדרכות לפעילי הייצור באתר ומלווה את העבודה בו באופן שוטף.

המעורבות האיראנית בעיראק

◀ הקונסול הכללי האיראני בארבייל, נצראללה רשנודי (Nasrollah Rashnoudi), נפגש בסוף אוגוסט 2019 עם מנהיג המפלגה הדמוקרטית הכורדית בצפון עיראק, מסעוד בארזאני. השניים שוחחו אודות הקשרים בין איראן והחבל הכורדי בצפון עיראק והדרכים להרחיבם וכמו כן דנו בהתפתחויות באזור. ברזאני אמר בפגישה, כי כינונה לאחרונה של ממשלה חדשה בחבל הכורדי יביא לחיזוק הקשרים המדיניים, הכלכליים, הביטחוניים והתרבותיים בין איראן לחבל כורדיסטאן העיראקית. הקונסול האיראני בירך את בארזאני על הקמת הממשלה החדשה והדגיש את הצורך להרחיב את שיתוף הפעולה בין החבל הכורדי לאיראן (איסנ"א, 31 באוגוסט).

**פגישת הקונסול האיראני עם המנהיג הכורדי מסעוד בארזאני
(איסנ"א, 31 באוגוסט 2019).**

המעורבות האיראנית בזירה הפלסטינית

◀ במכתב למנהיג איראן, עלי ח'אמנהאי, הבטיח ראש הלשכה המדינית של חמאס, אסמאעיל הניה, כי ארגונו ימשיך במאבק נגד ישראל לצד יתר כוחות "ההתנגדות", ובראשם איראן, עד לניצחון הסופי. הניה הודה לח'אמנהאי על קבלת הפנים לה זכתה משלחת בכירי חמאס, שביקרה בטהראן בסוף חודש יולי, ועל דבריו במהלך הפגישה שקיים עימה בנוגע לתמיכה ב"התנגדות" הפלסטינית ולנכונותו לסייע לה ככל הנדרש. הוא הוסיף, כי דבריו פתחו "אופקים רחבים" וישפיעו משמעותית על ההיבטים האסטרטגיים ועל שדה הקרב של המאבק נגד "האויב הציוני" (אירנ"א, 1 בספטמבר 2019).

**פגישת משלחת חמאס עם מנהיג איראן ביולי 2019
(תסנים, 22 ביולי 2019).**

◀ ח'צ'ר חביב (Khader Habib), בכיר בג'האד האסלאמי הפלסטיני, אמר בריאיון לאתר החדשות הפלסטיני דניא אלוטן (27 באוגוסט 2019), כי ארגונו אינו מקבל הנחיות מאיראן כי אם תמיכה בלבד ומקבל החלטות באופן עצמאי. בעקבות טענות ישראל, כי הארגון עומד מאחורי ירי הרקטות מעזה ב-25 באוגוסט 2019 על רקע תקיפת ישראל בסוריה, ציין חביב, כי אנשי הארגון אינם פקידים של איראן ואינם עובדים אצל אף אחד: ערבי, זר או איראני.